

CHỦ ĐỀ 5: CHI TIÊU CÓ KẾ HOẠCH

Thời gian thực hiện: (04 tiết)

I/MỤC TIÊU

1/Về kiến thức:

- Biết kiểm soát các khoản chi và biết tiết kiệm tiền.
- Lập được kế hoạch chi tiêu cho một số sự kiện trong gia đình phù hợp với lứa tuổi.

2/Năng lực

**Năng lực chung:*

- Giải quyết được những nhiệm vụ học tập một cách độc lập, theo nhóm và thể hiện sự sáng tạo.
- Góp phần phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác qua hoạt động nhóm và trao đổi công việc với giáo viên.

**Năng lực riêng:*

- Thực hiện được KH hoạt động của các nhân và linh hoạt điều chỉnh khi cần đạt được mục tiêu.
- Tự chuẩn bị kiến thức và kỹ năng cần thiết để đáp ứng với nhiệm vụ được giao.
- Thực hiện được các nhiệm vụ với những yêu cầu khác nhau.

3/Phẩm chất

- Trung thực: HS thể hiện đúng chính kiến của mình khi xây dựng kế hoạch chi tiêu, mạnh dạn hợp tác với bạn bè thầy cô để giải quyết các nhiệm vụ chung.
- Trách nhiệm: HS có ý thức xây dựng bài học.
- Chăm chỉ: HS chăm chỉ trong việc học chủ đề, biết vượt qua khó khăn để học tập tốt

II/THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Máy tính, máy chiếu (Tivi).
- Các bài hát về gia đình Cả nhà thương nhau; Ba ngọn nến lung linh; Bố là tất cả...

III/ TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

A/ HOẠT ĐỘNG MỞ ĐẦU

a/ Mục tiêu: Tạo tâm thế hứng thú cho học sinh và từng bước làm quen bài học.

b/ Nội dung: GV tổ chức cho HS chơi trò chơi

c/ Sản phẩm: HS tham gia trò chơi.

d/ Tổ chức thực hiện:

GV tổ chức cho HS chơi trò chơi.

GV phổ biến cách chơi và luật chơi:

Chia lớp thành 4 nhóm, trong thời gian 3 phút mỗi nhóm liệt kê biểu hiện của việc tiết kiệm/lãng phí tiền mà các bạn trong nhóm biết hoặc thấy. sau 3 phút GV yêu cầu đại diện của nhóm đứng lên đọc câu trả lời, nhóm nào kể được nhiều hơn thì nhóm đó là nhóm chiến thắng.

Ý nghĩa chủ đề: Chủ đề "Chi tiêu có kế hoạch" có ý nghĩa quan trọng là giúp **quản lý tài chính hiệu quả, đạt mục tiêu tài chính, tránh lãng phí và phát triển kỹ năng sống có trách nhiệm, kỷ luật.** Nó giúp bạn **cân bằng thu-chi**, phân bổ tiền cho nhu cầu thiết yếu, tiết kiệm, đầu tư, và dự phòng rủi ro, từ đó giảm căng thẳng tài chính và định hướng tương lai vững vàng hơn, theo [ACB](#), [Thiên Tường](#), [Loigiaihay.com](#).

Ý nghĩa cốt lõi

- **Kiểm soát tài chính:** Biết chính xác tiền đi đâu, làm gì, tránh chi tiêu vô tội vạ, không theo mục đích.

- **Đạt mục tiêu tài chính:** Dành tiền cho các mục tiêu ngắn hạn (mua sắm) và dài hạn (tiết kiệm, đầu tư, mua nhà).
- **Giảm stress:** Giảm lo lắng về tiền bạc bằng cách có dự phòng cho những tình huống bất ngờ.
- **Sử dụng tiền có trách nhiệm:** Trân trọng giá trị đồng tiền, có tư duy thực tế hơn.

Lợi ích thiết thực

- **Cân đối thu chi:** Phân bổ hợp lý cho các khoản cố định (ăn uống, đi lại) và biến đổi (giải trí).
- **Phát hiện lãng phí:** Nhận ra những khoản chi không cần thiết để cắt giảm.
- **Rèn luyện kỹ năng sống:** Phát triển tính kỷ luật, kiên trì và chủ động trong cuộc sống.
- **Xây dựng tương lai:** Tạo nền tảng tài chính vững chắc, định hướng cho tương lai.

Tóm lại, "Chi tiêu có kế hoạch" không chỉ là về tiền mà còn là về **lối sống có mục đích, hiệu quả và trách nhiệm**.

B/HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC

1/Hoạt động 1: Tìm hiểu cách kiểm soát chi tiêu

a/Mục tiêu:

Thông qua hoạt động, HS xác định được các khoản chi tiêu của bản thân và bước đầu khám phá cách kiểm soát các khoản chi đó.

b/Nội dung: GV nêu vấn đề; HS lắng nghe, thảo luận và trả lời câu hỏi.

c/Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS.

d/Tổ chức hoạt động:

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ học tập.

*GV yêu cầu HS quan sát 3 bức tranh ở ý 1, nhiệm vụ 1 trang 42 sgk và giới thiệu các nhu cầu chi tiêu thông thường của mỗi người:

+ Chi cho ăn uống: các khoản tiêu dùng để mua đồ ăn sáng, ăn vặt....

+ Chi cho học tập: các khoản tiêu dùng để mua các dụng cụ học tập,...

+ Chi cho sở thích: các khoản tiêu dùng để mua đồ chơi, sách truyện giải trí...

- GV yêu cầu HS làm việc cá nhân trả lời câu hỏi: liệt kê các khoản chi trong 1 tháng vừa qua của mình, sau đó chia sẻ với bạn cùng bàn.

* Phân loại các khoản chi theo các nhóm chi tiêu:

- GV giới thiệu cho học sinh về quy tắc 50-30-20 và cách phân chia các khoản chi thành 3 nhóm: nhóm thiết yếu, nhóm linh hoạt và nhóm tích lũy.

Gv chia lớp thành các nhóm hướng dẫn các nhóm thực hiện các yêu cầu sau:

+ Phân loại các nhóm chi tiêu trong 1 tháng của bản thân theo nguyên tắc 50-30-20

+ Tỷ lệ % số tiền cho mỗi nhóm

+ So sánh với bạn trong nhóm

*Sắp xếp thứ tự các khoản chi của mình và giải thích lí do:

- GV gợi ý cho học sinh cách phân biệt giữa cái mình cần và cái mình muốn mà hs đã được giới thiệu và thực hành ở lớp 6.

+ Cái mình cần là những thứ mình phải có để đảm bảo cuộc sống.

+ Cái mình muốn là những thứ mong muốn để cuộc sống thú vị hơn.

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS thảo luận và trả lời câu hỏi.

- GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS nếu cần thiết.

Đại diện nhóm trình bày về việc chi tiêu của các thành viên trong nhóm theo hướng tỉ lệ đã gợi ý hoặc có bạn chi tiêu theo tỉ lệ khác

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận.

- GV mời đại diện HS trả lời.

- GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập.

-GV đánh giá, nhận xét kết quả thảo luận của HS

-GV nhận xét và kết luận: Việc chi tiêu của mỗi người là khác nhau tùy theo nhu cầu và số tiền hiện có. Chúng ta có thể linh hoạt sử dụng chi tiêu nhưng phải đảm bảo rằng các khoản chi không vượt quá số tiền hiện có của bản thân.

2/Hoạt động 2: Tìm hiểu cách tiết kiệm tiền

a/Mục tiêu: Thông qua hoạt động, HS đưa ra được những cách tiết kiệm tiền cho bản thân và gia đình, từ đó có ý thức xây dựng thói quen chi tiêu tiết kiệm

b/Nội dung: GV nêu vấn đề; HS lắng nghe, thảo luận và trả lời câu hỏi.

c/Sản phẩm học tập: Kết quả làm việc của HS.

d/Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

* Khám phá kinh nghiệm tiết kiệm chi tiêu của bản thân:

- GV cho học sinh chia sẻ cho cả lớp: một số cách em và người thân đã làm để tiết kiệm chi tiêu trong gia đình, vì sao làm như vậy có thể giúp tiết kiệm tiền?

- GV có thể trực tiếp chia sẻ 1 số cách tiết kiệm của bản thân và gia đình đưa ra các ví dụ cụ thể.

* Tìm hiểu những cách tiết kiệm tiền và lợi ích của việc tiết kiệm trong chi tiêu:

- GV chia lớp thành các nhóm yêu cầu thảo luận về hiệu quả và cách thực hiện của 7 cách thực hiện tiết kiệm trong sgk trang 43 theo mẫu sau:

TT	Cách tiết kiệm	Lý do giúp tiết kiệm tiền	Cách thực hiện
1	Đặt mục tiêu tiết kiệm	Có thể điều chỉnh các khoản chi tiêu và mức chi	So sánh số tiền hiện có và các khoản chi cần thiết. Chia tỉ lệ cho các nhóm chi.
2	Mua sắm vừa đủ	Tránh lãng phí	Lập danh sách đồ cần mua Kiểm tra lại đồ dùng trong nhà Hỏi giá trước khi mua, săn hàng sale,

* GV yêu cầu học sinh nêu những lợi ích của thói quen tiết kiệm tiền đối với bản thân và gia đình.

Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS thảo luận và trả lời câu hỏi.

-GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS nếu cần thiết, khuyến khích HS.

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận

-GV mời đại diện HS trả lời.

-GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

-Đại diện các nhóm trình bày và cho biết em đã từng thực hiện một trong 7 cách tiết kiệm trên chưa? Sau khi thực hiện em có lưu ý dành cho các bạn.

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập

-GV có thể phỏng vấn nhanh cả lớp: nêu những lợi ích của thói quen tiết kiệm tiền đối với bản thân và gia đình.

-GV cho học sinh chia sẻ trước lớp:

-Ví dụ: có sẵn một số tiền để giải quyết khó khăn bất ngờ như bệnh tật, sửa chữa đồ đạc...

+ Luôn có 1 nguồn tiền cho các dự định tương lai

+ Có thể giúp đỡ những trường hợp khó khăn hơn.

+ Luôn cảm thấy tự tin và thoải mái.

GV kết luận nhận xét hoạt động của HS và kết luận lợi ích của thói quen tiết kiệm tiền đối với bản thân và gia đình, khuyến khích học sinh tiếp tục thực hành tiết kiệm đối với bản thân và gia đình.

3/Hoạt động 3: Thực hành kiểm soát chi tiêu và tiết kiệm tiền.

a/Mục tiêu: Thông qua hoạt động, HS thực hành việc kiểm soát chi tiêu và tiết kiệm thông qua giải quyết 1 số tình huống.

b/Nội dung:

GV yêu cầu HS trình bày cách giải quyết vấn đề; HS lắng nghe, thảo luận và trả lời câu hỏi.

c/Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS.

d/Tổ chức hoạt động

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ học tập

* Thực hành theo nhóm kiểm soát chi tiêu và tiết kiệm tiền.

- GV giới thiệu cho học sinh các bước giúp kiểm soát chi tiêu và tiết kiệm ở trang 43 Sgk

- GV chia lớp thành các nhóm yêu cầu các nhóm phân tích và đề xuất phương án để kiểm soát chi tiêu và tiết kiệm nếu là bạn D trong tình huống ở bài tập 1, nhiệm vụ 3 Sgk trang 43.

* Trao đổi theo cặp cách kiểm soát chi tiêu và tiết kiệm trong 1 số tình huống.

- Gv cho các nhóm trao đổi về 2 tình huống của M và K ở bài tập 2 nhiệm vụ 3 Sgk trang 43, yêu cầu các nhóm kiểm soát chi tiêu và tiết kiệm tiền nếu là bạn M và K.

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS thảo luận và trả lời câu hỏi.

- GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS nếu cần thiết, khuyến khích HS bổ sung thêm những cách làm khác khi thảo luận.

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận.

- GV mời đại diện HS các nhóm trình bày trả lời.

- GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

- Đại diện các nhóm trình bày và cho biết em kiểm soát và tiết kiệm tiền như thế nào khi là các bạn D, M và K.

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập

-GV cho học sinh một số nhóm chia sẻ nội dung thảo luận trước lớp, các nhóm còn lại nhận xét bổ sung.

-GV kết luận nhận xét hoạt động của HS, khuyến khích học sinh vận dụng những điều thực hành trên lớp vào các hoạt động chi tiêu hằng ngày.

4/ Hoạt động 4: Thực hành kiểm soát chi tiêu và tiết kiệm tiền.

a/Mục tiêu: Thông qua hoạt động, HS vận dụng linh hoạt các nguyên tắc tiết kiệm và kiểm soát chi tiêu vào việc thiết lập kế hoạch chi tiêu cho 1 sự kiện của gia đình. Từ đó giúp nâng cao trách nhiệm của HS đối với việc quản lý chi tiêu trong gia đình.

b/Nội dung:

GV nêu vấn đề; HS lắng nghe, thảo luận và trả lời câu hỏi.

c/Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS.

d/Tổ chức hoạt động:

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ học tập

* Lập kế hoạch chi tiêu cho 1 sự kiện gia đình.

-GV tìm hiểu kinh nghiệm tổ chức sự kiện gia đình của học sinh thông qua hỏi đáp nhanh HS cả lớp:

- + Gia đình em thường tổ chức những sự kiện gì trong năm?
- + Ý nghĩa của các sự kiện đó?
- + Em đã cùng người thân làm gì để tổ chức sự kiện đó?
- + Em đã từng lập bảng chi tiết kinh phí để tổ chức 1 sự kiện nào chưa? Số tiền dự kiến so với số tiền dự kiến có khác biệt không?
- GV giới thiệu cho học sinh các bước xây dựng kế hoạch chi tiêu cho 1 sự kiện của gia đình ở trang 44 Sgk
- GV có thể đưa ra ví dụ để HS hiểu các bước lập kế hoạch tổ chức 1 sự kiện.
- + Tổ chức sinh nhật 1 thành viên trong gia đình.
- + Tổ chức tiệc chúc mừng thành tích 1 thành viên gia đình
- +Tổ chức 1 ngày lễ kỷ niệm....

***Lập kế hoạch chi tiêu cho các sự kiện khác của gia đình:**

- Gv yêu cầu HS về nhà thảo luận với các thành viên trong gia đình để lập kế hoạch chi tiêu cho 1 sự kiện sắp tới
- GV đưa ra các tiêu chí đánh giá cho kế hoạch chi tiêu:
 - + Hợp lý: phù hợp với thu nhập và chi tiêu hàng tháng của các thành viên trong gia đình.
 - +Tiết kiệm: xác định cách tiết kiệm để không chi quá nhiều cho việc mua sắm.

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS thảo luận và trả lời câu hỏi.
- Đại diện các nhóm lên trình bày bản kế hoạch chi tiêu tổ chức các sự kiện.

GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS nếu cần thiết, khuyến khích HS bổ sung thêm những cách làm khác khi thảo luận.

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận.

- GV mời đại diện nhóm lên trình bày trước lớp.
- HS khác giờ tay nhận xét, bổ sung, đánh giá.

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập.

GV kết luận nhận xét hoạt động của HS, sản phẩm hoạt động của các nhóm và yêu cầu HS trình bày kế hoạch tổ chức cho sự kiện gia đình vào tiết học tuần sau hoặc tiết sinh hoạt lớp.

5/Hoạt động 5: Đề xuất cách tiết kiệm tiền phù hợp với bản thân.

a/Mục tiêu: Thông qua hoạt động, HS đặt được mục tiêu tiết kiệm và biết cách tiết kiệm phù hợp với mục tiêu đề ra.

b/Nội dung: GV yêu cầu HS trình bày cách giải quyết vấn đề; HS lắng nghe, thảo luận và trả lời câu hỏi.

c/Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS.

d/Tổ chức hoạt động:

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ học tập

- * Xây dựng kế hoạch tiết kiệm cho 1 mục tiêu trong tương lai.
- Gv yêu cầu HS chuẩn bị ở nhà 1 kế hoạch tiết kiệm cho mục tiêu trong tương lai
- GV Có thể hướng dẫn cho HS cách xác định mục tiêu tiết kiệm bằng cách trả lời một số câu hỏi sau:
 - +Em muốn tiết kiệm bao nhiêu tiền?
 - + Em định dùng khoản tiền tiết kiệm đó để mua gì/ làm gì?
 - + Em cần chia nhỏ số tiền cần tiết kiệm theo ngày/ theo tuần/ theo tháng như thế nào?

*Chia sẻ cách em tiết kiệm và cách em dự định sử dụng khoản tiền tiết kiệm đó.

GV phỏng vấn nhanh HS cả lớp : em đã tiết kiệm được khoản tiền nào chưa? Vì sao em tiết kiệm khoản tiền đó? Em đã sử dụng khoản tiền đó như thế nào?

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ học tập

-HS thảo luận và trả lời câu hỏi.

-GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS nếu cần thiết, khuyến khích HS bổ sung thêm những việc làm phù hợp với mình để tiết kiệm tiền.

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận.

GV mời đại diện HS trình bày trả lời.

GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập.

GV kết luận nhận xét hoạt động của HS, khuyến khích học sinh vận dụng những điều thực hành trên lớp vào các hoạt động chi tiêu hằng ngày.

6/Hoạt động 6: Tự đánh giá.

a/Mục tiêu: Thông qua hoạt động, HS có cơ hội nhìn lại mình, nhìn lại bạn thông qua đánh giá của nhóm, từ đó học sinh tiếp tục rèn luyện kỹ năng, hướng hoàn thiện và phát triển bản thân.

b/Nội dung: GV nêu vấn đề; HS lắng nghe, thảo luận và trả lời câu hỏi.

c/ Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS

d/ Tổ chức hoạt động:

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ học tập.

* Chia sẻ với bạn những thuận lợi và khó khăn khi thực hiện các hoạt động trong chủ đề.(bài tập 1 nhiệm vụ 6 Sgk trang 46)

- Gv cho các nhóm chia sẻ trong nhóm

+ Cách kiểm soát chi tiêu của bạn mà mình ấn tượng nhất

+ Cách bạn tiết kiệm tiền mà mình thấy hiệu quả và muốn thử làm.

+ Những điều mình mong muốn bạn thay đổi để thực hiện tốt hơn các hoạt động của chủ đề.

* Viết lại nhận xét

- Gv cho học sinh viết lại các ý kiến nhận xét đánh giá của các bạn vào SBT.

- Gv cho học sinh làm bài tập 2 nhiệm vụ 6 yêu cầu HS cho điểm từng mức độ như bảng dưới đây. GV hỏi từng mục, từng mức độ, thống kê học sinh và ghi chép số liệu.

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS thảo luận và trả lời câu hỏi. trao đổi với nhau.

- GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS nếu cần thiết.

- HS ghi lại các ý kiến nhận xét.

- HS hoàn thành bảng đánh giá.

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận.

- GV mời đại diện HS trình bày trả lời.

- GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

- Gv cho HS tổng kết điểm.

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập.

GV kết luận nhận xét hoạt động của HS. Gv yêu cầu HS chuẩn bị các nhiệm vụ học tập của chủ đề 6, rà soát các nội dung chuẩn bị cho tiết học tiếp theo và yêu cầu HS thực hiện.

C/HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP

a/Mục tiêu: củng cố lại kiến thức đã học thông qua trả lời câu hỏi.

b/Nội dung: HS sử dụng kiến thức đã học, GV hướng dẫn (nếu cần thiết) để trả lời câu hỏi.

Trình bày các cách kiểm soát, tiết kiệm chi tiêu.

c/Sản phẩm học tập: Kết quả của HS.

d/Tổ chức thực hiện:

-GV giao nhiệm vụ cho HS: thực hiện trong tuần tới/tháng tới.

-HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ:

- Tích cực thực hiện sao cho phù hợp với bản thân và gia đình.
- Phát huy tinh thần tự học, tự nghiên cứu để thực hiện.

-GV nhận xét, đánh giá.

D/HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG

a/Mục tiêu: Củng cố lại kiến thức đã học thông qua trả lời câu hỏi.

b/Nội dung: HS sử dụng kiến thức đã học, GV hướng dẫn (nếu cần thiết) để trả lời câu hỏi. Nêu các bước thực hiện xây dựng kế hoạch chi tiêu, tổ chức 1 sự kiện.

c/Sản phẩm học tập: Kết quả của HS.

d/Tổ chức thực hiện:

GV giao nhiệm vụ cho HS: Trả lời theo 4 bước thực hiện.

- HS tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ: nêu được các bước thực hiện.
- GV nhận xét, đánh giá.

-

Người duyệt

Người soạn

Trương Quốc Hăng

Trần Thị Nhật